

België-Belgique
PB/PP
1070 Brussel
BC 9700

Kerkmozaïek

Maandblad van de Verenigde Protestantse Kerk in België

Machtsmisbruik, het monster in de Kerk



Verenigde Protestantse
Kerk in België

vpkbi.be

Inhoud

Schriftwerk - Woord van de voorzitter

100 dagen na de ramp (Haïti)	blz. 3
Een Geest van vuur	blz. 3

In het vizier

Kerk en staat	blz. 4
Machtsmisbruik, het monster in de Kerk	blz. 7
"Als ik bid..."	blz. 10

Uit de synodale raad

Predikantencorps	blz. 6
Evaluatie missionaire studiedag	blz. 6

Uit de coördinaties

Persverklaring URCSA	blz. 12
Ik help een kind	blz. 14

Faculteit

Volgend academiejaar	blz. 15
De Messias komt in mei	blz. 15

De Kerk straalt ?!

En nu verder !	blz. 16
----------------	---------

Nieuws van hier en daar

Zingen en bidden in huis en kerk	blz. 18
Anders bekeken	blz. 18
Heruitgave Guido de Brès-werken	blz. 19

Protestantse Omroep

Vilvoorde : Kerk en Staat	blz. 13
Programma	blz. 20

Uit de redactie



"Geef ons heden ons dagelijks brood." Als we die zin uit het Onze Vader-gebed uitspreken, waar bidden wij dan voor? Ds. Daniël Vanescote vertelt ons hoe Luther dat dagelijkse brood duidde: niet alleen voedsel, eten en drinken (natuurlijk, dat ook), maar tevens: kleren, schoeisel, een huis, een boerderij, akkers, geld, een goede relatie, een rechtvaardige regering, gunstig weer (niet te warm en niet te koud), gezondheid, goede vrienden...

Kortom: een waardig menselijk leven, zoals dat b.v. in onze tijd ook geformuleerd is in het handvest voor de Rechten van de Mens. En we mogen daar, in 't licht van de actualiteit, nog wel eens extra aan toevoegen: een leven zonder misbruik van macht. Noch door wereldlijke of religieuze gezagsdragers, noch in pastorale relaties, in gezinnen, in de zorgsector, op school, op 't werk, in de kerk, in de politiek, noch op intermenselijk en seksueel terrein. Ds. Dick Wursten onderstreept dat dit niet alleen geldt voor "de anderen", maar dat machtsmisbruik altijd overal op de loer ligt, ook in onze eigen kringen.

Een nog niet genoemde vorm van dat dagelijks brood zou tevens kunnen zijn: het lied! De muzikale hymnische leeftocht waar mensen, zeker in de kerk, van leven. Dat is waar onze synodevoorzitter (naar aanleiding van de nakende verschijning van het Nieuw Liedboek (*'zingen en bidden in huis en kerk'*)) de aandacht op vestigt: "Het is niet te veel gezegd: de Kerk snakt in 2010 naar nieuwe adem en nieuwe inspiratie!"

Verder vindt u, naast aankondigingen, kerkelijk nieuws en andere lezenswaardige teksten, ook nog een terugblik en bezinning op de academische zitting bij de opening van de nieuwe kerk in Vilvoorde, waar de professoren Rik Torfs en Eddy Vanderborcht elk op hun markante wijze een lezing hielden over de verhouding Kerk en Staat, waartussen zij noch een scherpe scheiding zien, noch een nauwe verbintenis. Wat dan wel? Neem en lees!

ds. Ernst VEEN.

Zojuist een reportage gezien over Haïti : ‘100 dagen na de ramp’.

De huizen, of wat er van over is, liggen er nog precies zo bij als na die verschrikkelijke beving. Overleden mensen liggen nog steeds onder dikke lagen beton. Kinderen lopen alleen door de straten en op elke vrije plaats proberen mensen iets van een huisje neer te zetten. Een paar muren van golfplaten, een matras op de grond en dat is dan je onderkomen voor de komende jaren.

Geld was er beloofd, veel geld. We zouden heel het land weer opbouwen. Met tranen in onze ogen hebben we geld gegeven aan een van de talloze hulporganisaties. En er is veel gedaan, veel geholpen, veel leed verzacht. Maar veel is er nog niet gedaan. In de hoofdstad rijdt een eenzame bulldozer rond en enkele mannen slaan met een voorhamer en de moed van niet opgeven op grote blokken beton.

‘Geef ons heden ons dagelijks brood...’ Dat zullen de Haïtianen veel gebeden hebben de afgelopen maanden. ‘Geef ons eten Heer, een onderdak, veiligheid, vertrouwen in een toekomst.’ De mensen die daar hun leven bij elkaar zoeken kijken al niet verder dan de dag van vandaag. Ze kunnen misschien dromen van een beter leven, maar wat heb je daaraan, als je vandaag al geen eten kunt vinden en aan morgen al niet eens durft te denken.

Jezus leert ons bidden en vragen om dagelijks voedsel. Geen eten voor morgen, maar voor nu. Zoals de kwakkels in de woestijn maar een dag goed bleven en niet bewaard konden worden (behalve op vrijdag, dan bleven ze twee dagen goed voor de sabbat). De Israëlieten moesten leren om elke dag opnieuw op de Heer te vertrouwen, zo moeten ook wij leren om slechts brood te vragen voor een dag. Wij hoeven niet te verzamelen en te stockeren, God zal in alles voorzien.

Niet gemakkelijk om zo te leven. Wij leggen zo graag voorraden aan. Onze kelders vol, onze bankrekeningen gevuld, verzekeringen voor en tegen alle risico en van alles hebben we twee stuks, voor als de een kapot zou gaan. We zijn ingedekt, veilig, aan alle kanten omringd door..., door... Ja, door wat eigenlijk?

Vertrouwen op God is gemakkelijker als je niets te verliezen hebt, althans dat stel ik me zo voor. In tijden van crisis kunnen we altijd hopen op God, die ons gebed wil verhoren. Hij zal ons door de dag helpen, ons weer op onze voeten zetten, ons brood geven. Dat is geloof en vertrouwen. Ik hoop dat de Haïtianen dat geloof in overvloed hebben. Om hen moed te geven op de stenen te blijven inhakken.

Blijft over voor ons de vraag of wij in onze overvloed met overtuiging kunnen bidden of God ons het *dagelijkse* brood wil geven? Brood dus voor nu. Brood van vertrouwen. Brood voor onderweg. Morgen zien we dan wel weer. Niet gemakkelijk als je vertrouwt op wat je bezit, want wie wil niet toch stiekem een paar kwakkels onder zijn jas steken, voor morgen? Maar u weet hoe het daarmee afliep...

ds. Arjan KNOP, predikant te Kortrijk.

Een Geest van vuur....

Het is een open deur intrappen, maar in de Bijbel staat vuur symbool voor de nabijheid van God. Op Pinksteren stortte de Heilige Geest zich in vlammeende vuurtongen uit over de gelovigen. Waarom vuurtongen is duidelijk: ze staan symbool voor geestdrift en hartstocht, maar ook voor zuiverheid. Andere antwoorden liggen voor de bijbellezers minder voor de hand: vuur is een universeel oersymbool.

In zijn befaamde vuurrede legt Boeddha uit hoe de zintuigen en daarvan afhankelijke gevoelens in brand staan met hartstocht, haat en illusies. Een ander verhaal, maar hetzelfde refrein: de mens heeft het vuur niet uitgevonden, maar moet er wél leren mee omgaan.

Volgens de Griekse mythologie stal Prometheus het zelfs van de goden om het aan de mensen te geven!

Het Pinksterverhaal zegt hetzelfde ànders: de mens heeft Gods Geest niet uitgevonden, maar deze wordt over ons uitgestort. Alsof God met een knipoog zegt: Als ik in je geloof, moet je dat zelf ook maar eens gaan proberen! Dat is bij het Pinksterfeest nog het moeilijkste van al. Maar het is de moeite van het proberen waard. Dat ondervonden ook die 3000 mensen die zich op de eerste Pinksterdag lieten dopen en die hiermee het begin van de Kerk inluiden!

dr. Guy LIAGRE, synodevoorzitter.

Kerk en Staat

Vrijdag 23 april hield de gemeente William Tyndale-Silo te Vilvoorde een academische zitting om de officiële opening van het nieuwe kerkgebouw in het Tuchthuis te vieren. Het thema voor die middag: Kerk en Staat. De verhouding Kerk en Staat of ruimer godsdienst en Staat was het afgelopen jaar meer dan eens onderwerp van discussie. U herinnert zich waarschijnlijk het debat rond het al dan niet dragen van hoofddoeken op school en de aanwezigheid van kruisen in openbare gebouwen. Die zonnige namiddag in Vilvoorde lagen zowel de Kerk als de Staat op apegapen. De Kerk (want dé Kerk is toch nog steeds de Rooms-Katholieke Kerk in België) met het ontslag van bisschop Van Geluwe en de Staat met het probleem Brussel-Halle-Vilvoorde. Enkele vertegenwoordigers van de overheid lieten daarom verstek gaan in Vilvoorde en Prof. Dr. Rik Torfs was zo vriendelijk om tussen twee televisie-optredens door het publiek in te leiden in het thema. Een impressie van die middag.



Rik TORFS

Rik TORFS trakteerde ons op de historische genese van de scheiding tussen Kerk en Staat. Hij begon bij de Lammenais in het 19^{de} eeuwse Frankrijk. Deze priester was een voorstander van de scheiding tussen beide om zo de Kerk te ontlasten van bezoedeling door de Staat. Een scheiding dus om de zuiverheid van

de kerk te waarborgen. Cavour pleitte, wat later in deze liberale eeuw, in Italië voor een 'vrije kerk in een vrije staat' (libera chiesa in libero Stato). Enkele decennia verder aan het begin van de 20^{ste} eeuw lagen de kaarten anders en wilde men vooral de zuiverheid van de Staat bewaren ten nadele van de Kerk en zo is het min of meer tot vandaag toe gebleven. Torfs herinnerde ons, Belgen, nog aan onze Grondwet waarin de godsdienstvrijheid wordt gewaarborgd en tegelijk de financiële steun voor de kerken wordt geregeld;

niet echt een scheiding tussen Kerk en Staat dus in België. Nergens trouwens bestaat er in Europa een vlijmscherpe scheiding tussen beide. De vraag is natuurlijk of dit wel gewenst is. Vandaag is het niet meer zo nodig om de macht van de Kerk af te bakenen (welke macht?) en kunnen we spreken van een samenwerking tussen Kerk en Staat ten bate van de samenleving. Eén van die mogelijke baten voor de samenleving omschreef Torfs kort als de interreligieuze dialoog die de cohesie kan versterken. Een samenwerking, jazeker, maar toch moet de Kerk zich in juridische zin schikken naar de Staat. Met de actualiteit in de Rooms-Katholieke Kerk in het achterhoofd legde Torfs uit dat men van een duale verhouding kan spreken wanneer priesters of bisschoppen zich schuldig maken aan seksueel misbruik: er is de eigen kerkelijke rechtspraak en het juridisch apparaat van de Staat. De samenwerking tussen beide kan bijzonder vruchtbaar zijn, maar vergeet vooral niet de eigenheid van de kerk. En, zo eindigde Torfs zijn bijdrage, doe niet alsof religie niet bestaat. Het is namelijk geen privézaak, of toch maar slechts ten dele. Geloof is een drijfveer voor maatschappelijk engagement.

Hoe kerken zich in de maatschappij kunnen gedragen was het onderwerp van de lezing van Prof.

Dr. Eddy Van der Borgh. Kerken zijn niet enkel religieuze instellingen, maar hebben tegelijk ook een sociaal-culturele eigenheid en functie. Van der Borgh voelde zich geroepen in te gaan op BHV, wat in Vilvoorde bijzonder vruchtbaar leek. De titel van zijn lezing luidde: *Communautaire kwesties als uitdaging voor religies*. De VPKB als tweetalige kerk kent ook zijn of haar communautaire gevoeligheden. Van der Borgh wees ons in zijn inleiding op de nog niet gebruikte mogelijkheden: waarom geen predikantenoverleg over de taalgrens heen?

Juist wanneer eerst is aangegeven wat ons met elkaar verbindt, kan ook ruimte worden gemaakt voor onze schepselmatige diversiteit.

Behoorlijk wat migrantenkerken besluiten om zich volgens hun communautaire identiteit te organiseren. Ze zoeken eerder aansluiting bij een kerkelijk verband in het buitenland dan bij de VPKB. De in de Angelsaksische wereld bekende uitdrukking *'Sunday morning the most segregated hour'* geeft goed aan dat religie niet vanzelfsprekend integratie bevordert, maar dikwijls juist het tegenovergestelde effect heeft, zo stelde Van der Borgh. Socio-culturele identiteiten zijn een belangrijke factor in de vorming van geloofs-gemeenschappen. Je kan er daarom niet ongestraft abstractie van maken. Het hoort bij de mens dat hij zijn identiteit mee bepaald ziet door zijn cultuur. Zo mag het ons niet verbazen dat die identiteit een rol zal spelen op kerkelijk niveau. Protestantse Ghanezen organiseren in onze steden hun eigen kerkdiensten eerder in hun eigen taal en met hun eigen gebruiken, dan aansluiting te zoeken bij een lokale gemeente. Het belang van socio-culturele identiteiten voor religie omschreef Van der Borgh als volgt: "Gemeenschappen op basis van religieuze identiteit kunnen versterkt worden door er een socio-culturele identiteit aan toe voegen. Maar omgekeerd kunnen religieuze identiteiten bestaande communautaire identiteiten overstijgen en zelfs ontmoeting tot stand brengen tussen vijandige gemeenschappen. Religies zijn in hun relatie tot socio-culturele identiteiten ambigue. Ze hebben de potentie om bestaande verschillen en soms vijandigheid tussen diverse bevolkingsgroepen verder te verster-



Eddy VAN DER BORGH

ken, maar ze hebben ook de potentie om bij te dragen tot een klimaat van ontmoeting, ontspanning en het scheppen van nieuwe gemeenschappelijke identiteiten."

Van der Borgh eindigde zijn lezing met de woorden: "Daarom zijn de woorden van de apostel Paulus ook in deze tijd van nadruk op communautaire identiteiten zo revolutionair. *'Er zijn geen Joden of Grieken meer, slaven of vrijen, mannen of vrouwen – u bent allen één in Christus Jezus.'* (Gal. 3:28). Juist wanneer eerst is aangegeven wat ons met elkaar verbindt, kan ook ruimte worden gemaakt voor onze schepselmatige diversiteit."

U kunt de volledige tekst van de lezing van dr. Van der Borgh lezen op www.vpkb.be

ds. Edwin DELEN,
Woordvoerder VPKB, Nederlandstalig.

Verhuisbericht

Op 28 mei 2010 verhuisden Jean en Ine LENDERS-VERSPRILLE van Kalmthout naar Kapellen.

Nieuw adres :

Dorpstraat 59/1.1 – bus 4, 2950 Kapellen

Telefoon: +32.(0)3 /666.24.99 (ongewijzigd)

E-mail : jean.lenders@skynet.be (ongewijzigd)

Graag uw aandacht voor...

Predikantencorps

Op zondag 18 april jl. was er in Ronse een gemeentevergadering voor de verkiezing van een nieuwe predikant. Mevr. ds. Katelijne DEPOORTERE (voor het ogenblik in Antwerpen-Zuid) werd verkozen en heeft dit beroep aangenomen.



De gemeentevergadering van Dendermonde heeft eveneens verkiezingen georganiseerd met het oog op het beroepen van een nieuwe predikant. Ds. Marcel POOL (momenteel in Menen) die verkozen werd, heeft dit beroep ondertussen aangenomen.

Ds. Saskia KETELAAR (predikant in Aalst) heeft na lang beraad haar ontslag ingediend als predikant van Aalst. Ze ruilt in het najaar het predikantschap voor een baan in het godsdienstonderwijs.

Dr. Laurent GAMBAROTTO werd verkozen als predikant van de gemeente Braine-L'Alleud.

De synodale raad wenst deze predikanten Gods zegen op hun verdere weg.

Interkerkelijke Stichting voor het Kerklied

Deze Nederlandse Stichting legt zich toe op het project "Nieuw liedboek". De VPKB is in deze werkgroep vertegenwoordigd door

- ds. Steven FUIITE (Brussel) als afgevaardigde in het bestuur van de Stichting;
- dhr. Harry SINNAGHEL (Brussel) als lid van de redactionele werkgroep buitenlands materiaal;
- ds. Jan van den Berg (Brasschaat) als supervisor (iemand die liederen in de gemeenten test).

Constitutie en Kerkorde

De nieuwe tekst voor de Kerkorde zal klaar zijn tegen de eerstkomende synode. Eens de nieuwe Constitutie en Kerkorde beiden goedgekeurd en uitgegeven zijn, zullen aanvullingen weer – zoals voorzien in de Kerkorde – regelmatig worden aangevuld.

Evaluatie missionaire studiedag

- De missionaire studiedag was een succes. De tweetaligheid ervan werd zeer op prijs gesteld. Eén van de workshops, werd door beide taalgroepen bezocht.
- De synodale raad wijst op het verschil tussen een synodale studiedag en een synodedag. Een studiedag heeft een open karakter, waardoor ook veel mensen die normaliter niet ter synode komen, aanwezig konden zijn.
- De synodale raad merkt dat het goed is om thematische dagen buiten de synodevergadering om te organiseren en zodoende alle gemeentelieden te mobiliseren.
- De synodale raad wil dit jaar ook in het kader van de synodevergadering meer tijd inruimen voor dialoog over fundamentele kwesties.
- Het district Franstalig Brabant, dat organisator is van de volgende AKV (zelfde thema als studiedag), heeft deelgenomen aan de evaluatievergadering en kon zodoende al een aantal zaken meenemen.

Machtsmisbruik in de kerk

Macht is alleen maar authentiek als ze de onmacht van de ander behoedt voor verdere kwetsuren. (D. Pollefeyt)



Gebroken sleutel

(Sleutel van H. Petrus (paus) is symbool van zijn macht/gezag)

Pas tijdens de bedevaart naar Fatima kreeg de paus het over de lippen: de oorzaak van het machtsmisbruik door priesters ligt *in de kerk* en er moet ‘gerechtigheid’ geschieden. Eindelijk! Al die maanden ervoor, zelfs na de affaire Vangheluwe, werden *externe factoren* naar voren geschoven (homofilie, hetze van ongelovigen, binnendringen van wereldse zeden in de kerk); het was een ‘beproeving die over de kerk is gekomen’, alsof de kerk het slachtoffer was... Handenwringend zag je mannen bezig om de schade voor het instituut te beperken. Je vraagt je af: hoe komt dat toch? Waarom duurde het zo lang voor de kerk de hand in eigen boezem durfde steken? Ds. Johan Temmerman suggereerde in De MORGEN dat het ‘hiërarchisch machtsdenken’ dat de roomse kerk kenmerkt, geleid heeft tot een ‘moraal toegespitst op de beteugeling van de vleselijke geneugten’, waar de zwaksten altijd het slachtoffer zijn. Daarom heeft de Kerk ‘nood aan ernstig zelf-onderzoek’ (voor het hele artikel zie: www.vpkb.be). Het gaat dus niet om een bijzaak, een incident, maar om een *systeempfout*, bekering is nodig.

Ik wil even verder denken op deze lijn en ik waarschuw u maar vast, beste lezer, dat ik straks ook de protestantse kerk daarbij ga betrekken, want ‘zelfonderzoek’ kan nooit kwaad. Eerst echter nog iets over macht en machtsuitoefening zelf. Daar is op zichzelf niets mis mee. Integendeel: Macht (in de zin van het vermogen om iets te laten gebeuren) hoort bij de dynamiek van het leven en speelt altijd een rol in relaties tussen mensen (of groepen van mensen). Macht is aanwezig in de relatie ouder-kind, politie-burger, leerkracht-leerling, werkgever-werknemer, dokter-patiënt, therapeut-cliënt etc. Dat is niet erg, dat is gewoon zo, waar het op aan komt is dat de machtsuitoefening wordt (h)erkend en beheerst, vooral als de relaties erg ongelijk en niet-wederkerig zijn. Dan moet er een wettelijk kader zijn dat de zwakke beschermt tegen misbruik (denk aan de ‘rechten van de mens’). De relatie priester-leek was een generatie geleden beslist zo’n ongelijke en niet wederkerige relatie, immers – gechargeerd gezegd – de ene was gewijd en hoorde bij God (priester), de ander was maar een gewoon aards mens (leek). Geestelijke macht werkt op een veel dieper niveau dan fysieke macht en is dus ook veel vatbaarder voor ontsporing. De vraag naar legitimering en regulering is hier dus urgent. En juist daar wringt het schoentje. Immers: in de roomse kerk werd/wordt de legitimatie van deze machtsverhouding volledig bepaald, aangestuurd en gecontroleerd door... de machthebber zelf. Er is geen spoor van ‘scheiding der machten’ te bekennen. Er was maar één legitimering: de kerkelijke traditie en die stelde dat de bron van die macht door God gegeven was.

Hier is voor een deel een verklaring te vinden voor het feit waarom slachtoffers van pedofilie in de kerk – ook nu nog – zo moeilijk en zo laat voor de dag komen. De machthebber had niet alleen het slachtoffer in z’n greep (lichaam èn ziel!) maar het instituut dat hij vertegenwoordigde had ook diens omgeving in de greep. De mensen waren immers voor hun ziel en zaligheid van de

geestelijke stand afhankelijk. Kunt u zich groter macht voorstellen? Een pastoor die tijdens een feestje handtastelijk werd: men zag het wel, maar men ontkende het... collectief. Het moest een uitglijder zijn, of deze pastoor een uitzondering, het werd goedgepraat, collectief verdrongen. Deze verzwijgende, bepaald niet onschuldige, medeplichtigheid van een hele gemeenschap maakt het ontrafelen van de knoop extra moeilijk. Nog zie je de gevolgen daarvan in de reacties van sommige vrome katholieken in de media. Een leugen heeft zich genesteld in het hart van de kerk en een cultuur van zwijgen, toedekken, manipulatie en hypocrisie doen ontstaan.



Nog beklemmender wordt het als we ons realiseren dat één van de legitimerende factoren van de geestelijke stand precies hun 'lichamelijke zuiverheid' was. Priesters waren immers geen *gewone mensen* maar *geestelijken*. Uitwendig teken van hun bijzondere status was dat zij de seksualiteit eronder hadden gekregen. Zij beheersten hun lichaam en leefden kuis, celibatair. Als dat geen teken en zegel van hun uitzonderlijke roeping was! Het legitimeerde hun machtspositie. Het is misschien nog goed om te weten, dat dit in theorie al sinds de Middeleeuwen zo was, maar dat de roomse kerk pas in de 19^{de} eeuw alles op alles heeft gezet om op deze wijze haar geestelijke macht te legitimeren, met de onfeilbaarheidsverklaring van de paus als hoogtepunt enkele decennia na de afkondiging van het dogma van Maria's onbevleete ontvangenis (zoek het verband!).

Als het kerkelijk discours op dat punt nu volledig hol blijkt te zijn, dan verspeelt de priesterkaste niet alleen maar wat krediet, neen, dan verspeelt ze haar legitimering en begint het hele systeem

te wankelen. Daarom is het zo moeilijk, denk ik, voor de bisschoppen en de paus om helder te zien en om echt de oorzaak van het nu zichtbaar geworden kwaad te benoemen: ze zouden wel eens de tak kunnen afzagen waar ze ook zelf op zitten. Het raakt de fundamenten van hun kerkleer.

Totzover de rooms-katholieke kerk, laten we het nu eens over onszelf hebben, over de protestantse kerk. Hoe zit dat daar? Welnu, ik denk inderdaad dat het bij ons geen *systeempfout* is (de Reformatie is niet voor niets geweest), maar dat wil nog niet zeggen dat er ook in de protestantse kerk niet tal van relaties voorkomen, waarin macht in het spel is. De dominee is wel geen gewijde priester, maar toch is zijn aandacht voor veel gemeenteleden meer waard dan die van een 'gewone' broeder of zuster. Charisma is ook een vorm van macht. En juist omdat wij dit nauwelijks thematiseren in onze ambtsleer, kan het makkelijk ontsporen, zeker binnen pastorale relaties waar de pastor de 'sterke' is en de hulpvrager afhankelijk.

De vraag die ik in dit verband wil stellen is deze: zijn wij ons van deze stand van zaken bewust en zorgen wij voor regelgeving en onafhankelijke controle op de uitvoering ervan? Is er bij ons voldoende 'scheiding der machten' als het gaat om klachten tegen misbruik in pastorale situaties? Is het meldpunt seksueel misbruik of de commissie in staat om onafhankelijk te werken van het instituut van de 'dader'? Is de rechtsgang transparant? Ik vraag maar.

Nog belangrijker vind ik echter het volgende: Worden pastores voorbereid op het feit dat zij wel eens in heel ingewikkelde relaties terecht kunnen komen? Het onderscheid tussen goed-gebruikte macht en machtsmisbruik is immers een *tricky matter*. Het laatste gebeurt niet met een etiket erop: 'dit is misbruik', maar wordt altijd verkocht als een bijzondere vorm van



goed gebruik. Machtsmisbruik wordt altijd verhuld, goedgepraat. Of denkt u nu echt dat een pedofiel zal zeggen dat hij seks heeft met een kind om dat kind te kwetsen? Ik denk het niet. Diep-in zal hij het ergens wel weten (althoewel), maar bijna alle pedofielen zeggen tegen zichzelf – en met succes – dat ze geen kwaad hebben willen doen. Ik hoorde op de TV een Duitse school-prefect zeggen dat hij de jongens van het internaat 's nachts bezocht om hen te helpen om hun seksualiteit te ontdekken. En hij geloofde het zelf. In zaken van machtsmisbruik moeten we oppassen onszelf niet voor de gek te houden. De mens is een onverbeterlijke zelfrechtvaardiger. Altijd probeert hij zijn eigen gedrag goed te praten. En als de zelfrechtvaardiging niet lukt, dan trekt hij een ander favoriet menselijk register open, dat van de verontschuldiging, de 'Verharmlosung'. Het was zo erg niet. Dat kan zover gaan dat de dader het slachtoffer eerst medeplichtig maakt en soms zelfs zozeer culpabiliseert (*blaming the victim*) dat de rollen worden omgedraaid.

In dit zelfbedrog – want dat is het natuurlijk – spiegelt de dader zichzelf en anderen voor dat hij verantwoord bezig was. Bij kerkelijk machtsmisbruik is het niet anders. Een pastor die te ver is gegaan in een pastorale relatie zal zichzelf niet immoreel noemen, maar zal ethische, pastorale of zelfs vrome redenen aanvoeren om zijn gedrag voor zichzelf te rechtvaardigen (“ik zou geen echte pastor zijn als ik mij in mijn betrokkenheid liet inperken door klein-burgerlijke vooroordelen”; “Jezus raakte toch ook de mensen aan”; “liefde kan nooit slecht zijn.” etc.) En juist omdat dit alles niet in de openbaarheid gebeurt (vertrouwelijk gesprek, ambtsgeheim) kan de ontsporing heel lang verborgen blijven en voortwoekeren. Pas als het in de openbaarheid komt vallen zelfrechtvaardigingen als pseudo-ethische en pseudo-pastorale redeneringen door de mand. Ze overtuigen enkel de dader en misschien een groep waarin de pastor als ‘charismatische’ leider functioneert. Ja, ook de protestantse en evangelische wereld kent de medeplichtigheid van de gemeenschap die de pastor op handen draagt...

Het zou ons als protestantse kerk sieren als wij hier eerlijk in zijn en er onze eer in zouden stellen dat onze pastores hierop voorbereid zijn. Dit veronderstelt dat een kerk zijn personeel traint en begeleidt juist op dit punt. Pastores moeten kennis hebben van psychologische mechanismen, van manipulaties, ze moeten gespist zijn op plotse interferenties tussen bepaalde hulpvragen

en eigen kwetsuren, ze moeten weten hoe hun lichaamstaal werkt en vooral: ze moeten zich bewust zijn dat hun handelen in de gemeente (liturgisch, verkondigend en pastoraal) hen macht verschaft, en dat zorgvuldigheid dus het eerste gebod is, want *macht is maar authentiek als ze de onmacht van de ander behoedt voor verdere kwetsuren*.

dr. Dick WURSTEN,
inspecteur protestants-evangelisch onderwijs.

Voor de laatste gedachtengangen, zie D. Pollefeyt, *intimiteit in de pastorale*, op de Thomaswebsite van de KU Leuven: <http://www.kuleuven.be/thomas/images/algemeen/mededeling.php>

Een idee voor uw gemeente ?



De jeugd van de Gentse Rabotkerk vulde op hun jeugdavond tientallen zakken snoep en verkocht die de zondag daarop na de kerkdienst. De opbrengst, ruim € 90, is voor het KAP-kamp. Er gaan geen jongeren mee van de Rabotkerk, maar op deze manier dragen ze toch hun steentje bij.

"Geef ons ons dagelijks brood."

Als ik bid, ben ik niet alleen. Ik had het kunnen merken vanaf het begin toen ik zei: *onze vader...* Maar daarna was het verborgen achter de eerste drie beelden omtrent God, zijn naam, zijn wil, zijn rijk.

Opeens word ik eraan herinnerd dat ik in gemeenschap leef en bid: geef *ons ons* dagelijks brood. Ik bid niet voor mij alleen, ik bid met en voor veel anderen die ik ken of niet ken. Om het dagelijks brood bidden wij. Dat doet denken aan het manna dat elke dag aan het volk in de woestijn geschonken werd, maar alleen voor de dag zelf. Het manna verrotte immers indien iemand probeerde een deel ervan tot de volgende morgen te behouden.

Met het gebed van Jezus bidden wij God om ons eten voor vandaag te geven. Maar ons eten van morgen en overmorgen staat al in de koelkast en soms zelfs het eten voor twee weken in de diepvriezer.

Wat is dan de zin van zo'n bede? Is het vandaag niet veeleer een uitnodiging om God te danken? Ja zeker! Maar als die levensbehoeften voor ons geen probleem meer zijn, dan geldt dat niet voor iedereen in de wereld. De gemeenschappelijke dimensie van het gebed is hier van het grootste belang. Deze bede die we aan God richten, komt naar ons terug en we krijgen deze bede in het gezicht zoals een boemerang aangezien we een verantwoordelijkheid dragen: wat hebben wij gedaan



opdat iedereen op aarde iets te eten zou krijgen? Zijn wij bereid iets van ons welzijn te delen? Voor miljoenen mensen over talloze landen van de planeet (en ook voor een paar mensen in alle rijke landen) is het zoeken naar het dagelijks brood een schreeuwend probleem.

Als we bidden om het dagelijkse brood moeten we tegelijkertijd Jezus horen die zijn discipelen gebiedt: geven jullie hen maar te eten! Jezus toont aan dat de discipelen de eerste stap moeten zetten om dit probleem van voedsel op te lossen. En dat wordt ook onze verantwoordelijkheid als discipelen van de 21^{ste} eeuw. Vandaag is deze notie van het brood veel breder geworden. Men is er zich bewust van geworden, dat het niet voldoende is om voedsel te hebben om te kunnen leven. Men spreekt dan van andere levensbehoeften zoals het recht op gezondheid,

op opvoeding, op minimale inkomsten, op een dak boven zijn hoofd... Dat alles mogen we beschouwen als brood in een bredere zin. Het is interessant om naar het commentaar van Maarten Luther te luisteren. Hij schreef - en dat is letterlijk profetisch - deze woorden over het gebed van Jezus. Wat moeten we begrijpen onder het woord 'dagelijks brood'? En hij antwoordt: eten, drinken, kleren, schoeisel, een huis, een boerderij, akkers, geld, een eigendom, een goed huwelijk, goede kinderen, goede en trouwe gezagdragers, een rechtvaardige regering, gunstig weer (niet te warm en niet te koud), gezondheid, goede vrienden, trouwe burens... Dat is het dagelijks brood volgens M. Luther ! Want dat zijn de levensbehoeften waarvan iedereen zou moeten kunnen genieten. En ik stel vast dat men al een paar voorstellen van die lijst heeft aanvaard als universele rechten.

De biddende mens weet dat hij/zij niet van brood alleen leeft – wat precies uitgedrukt wordt in de andere beden van dit gebed. Maar door deze bede om het brood wordt hij/zij er zich opnieuw van bewust dat wij de levensbehoeften niet mogen onderschatten noch veronachtzamen: ons gedrag op dat gebied zal laten sterven... of doen leven.

Als ik bid, ben ik niet alleen. Want al de gezichten op televisie bidden mij ook: geef ons ons dagelijks brood!

ds. Daniel VANESCOTE,
Oud-voorzitter synodale raad.

Geef ons heden ons dagelijks brood !

Dit is een persoonlijke bede, die we met onze broeders en zusters in Christus delen, maar dit betreft ook onze naaste. Het gaat ons allen aan, dat we al of niet in materiële en/of in geestelijke nood verkeren. Het is te gemakkelijk te denken dat dit gebed enkel bestemd is voor degenen die in maatschappelijke nood verkeren of in *een geestelijke woestijn* leven. Maar dit verzoek geldt ook voor hen die zich voor het oplossen van noden van anderen inzetten en hun behoeften moeten *beheren*, die hulp verspreiden, delen en hiervoor versterking vragen. Jezus verzoekt ons dus om elke dag deze vraag te herformuleren zodat we waakzaam blijven voor onszelf en voor de anderen.

In feite hebben wij hier de grondslag zelf van de diaconie. Deze taak begint natuurlijk in de kerk maar beperkt er zich niet toe, want de wanhoop buiten de kerk is ook onze bekommernis. Naar het voorbeeld van Jezus, wordt van ons verwacht dat we de anderen aanschouwen en hen onze *hulp* bieden, zowel op materieel, psychologisch en geestelijk vlak.

Door het diaconaal werk voorzien we in de materiële behoeften van onze naasten, zowel voor hen die nabij ons leven of die veraf zijn, om hen een waardig bestaan toe te laten: door financiële bijdrage, door het geven van voedselpakketten, maar eveneens door met hen op zoek te gaan naar oplossingen, hen te begeleiden naar de diensten van welzijnszorgen, ...

Het is eveneens belangrijk dat we het leed van de hulpvrager respecteren en hem benaderen met een luisterend oor, zonder een oordeel uit te spreken. Het is troosten, aanmoedigen, vergezellen... Van ons geloof getuigen, het te delen, zoals het manna dat elke dag door God aan zijn volk in de woestijn wordt aangeboden. Dat we degenen die lijden, door gebed en gehoorzaamheid, tot een diepere relatie met de Heer leiden.

De verleiding kan groot zijn dat we vergeten dat alles wat wij geven, uit Gods handen komt. Laten we niet uit het oog verliezen dat er ook vreugde is om voor ons en voor de anderen te bidden. Laten we niet ondankbaar zijn zoals de oudste zoon in de gelijkenis van de verloren zoon. Elke dag had hij alles te zijner beschikking, maar hij had nooit iets gevraagd, hij werd boos en afgunstig op zijn broer. Hij hoefde nochtans maar aan zijn vader te vragen !

Jezus nodigt ons uit om onze Vader te bidden. Alhoewel God onze noden en gedachten kent, verwacht Hij van ons dat we ze Hem voorleggen. God wil in vertrouwen een liefdevolle relatie met zijn kind hebben. Zijn we niet blij als we onze kinderen kunnen geven wat zij vragen ? Reden te meer dus dat onze hemelse Vader zich verheugt om ons gebed om hulp voor ons en voor de anderen te beantwoorden.

Geef ons heden ons dagelijks brood.

Diaconie VPKB-gemeente Charleroi.



Persverklaring zusterkerk URCSA

Op 14 april 2010 was Uniting Reformed Church of Southern Africa (URCSA) 16 jaar jong. Zij herdacht dit met een indrukwekkende persverklaring. Ze stuurde die verklaring naar alle zusterkerken, zodat we konden delen in de vreugde en de zorgen.

Actueel

Wat sterk opviel was de actualiteit van deze persverklaring. Een week daarvoor was Eugene Terreblanche gedood door één van zijn zwarte werknemers (waarschijnlijk wegens niet-uitbetaling van loon sinds maanden). Terreblanche was in de apartheidstijd een extreme verdediger van het blanke ras geweest, tot in het racistische toe. Nu hij gedood werd, laiden sommige gevoelens weer op, zowel van blanken, alsook van zwarten. De leider van de ANC-jeugdliga begon zelfs het oude lied 'Kill the boer' op te rakelen. URCSA reageerde hierop heel gepast en ferm, met dit af te wijzen: hoewel de gevolgen van de apartheid nog niet over zijn, is de tijd van de apartheid echt voorbij. Het is daarom totaal ongepast om deze 'geest' terug uit de fles te halen.

De harde economische realiteit



In deze paragraaf spreekt de kerk zich uit over de economische gevolgen van apartheid. Er bestaat een gezegde van verdrukten, die erop wijst dat de

verdrukker je soms wel politieke vrijheid wil geven, maar nooit economische vrijheid. Dit geldt heel zeker voor Zuid-Afrika (ZA). URCSA gelooft dat de tweede belangrijkste strijd een economische strijd is: de economische machten in ZA en de wereld werken samen om de armen arm te houden. De kloof tussen rijk en arm is bij ons nog steeds schrikbarend groot. Nieuw is dat we nu ook een aantal blanken zien, die op de straat le-

ven of een slecht onderkomen hebben (shack). Ook anders is het feit dat we naast nog steeds een grote witte meerderheid aan rijke blanken, een kleine groep van zwarte miljonairs en biljonairs zien verschijnen. Economische beroving van de slachtoffers van apartheid, nu nog steeds, verklaart de desillusie, de hopeloos- en boosheid van vele onderliggenden in de maatschappij.

Rechtvaardigheid en verzoening

ZA is nog altijd een 'verdeelde' maatschappij, vanwege de vroegere apartheid. Daarom was de Waarheids- en Verzoeningscommissie ingesteld om de grote wonden weg te nemen. Toch geeft URCSA kritiek hierop met te stellen dat het deel 'rechtvaardigheid' helemaal niet tot zijn recht is gekomen. We moeten blijven streven naar 'verzoening', maar verzoening zonder 'herstellende gerechtigheid' (restorative justice) is goedkoop. Deze goedkope verzoening achtervolgt ZA, want de slachtoffers van apartheid wachten nog steeds op herstel en recht! Als er niet echt met de fouten van het verleden wordt gedeeld (ook de blanke kerken!), zal men nooit tot bevrijding en verandering van de maatschappij komen.

Het kiessysteem

Opvallend dat de wijze van kiezen en verkozen worden in dit nieuwe land, onderwerp van gesprek in de kerkleiding was. Hoewel de verkiezingen niet meer op raciale gronden zijn – wat een geweldige voortuitgang is – lopen de mandaten van de verkozenen niet goed. Er is te weinig terugkoppeling, zodanig dat de gekozenen op hun postjes kunnen blijven zitten. De partijen beschermen teveel hun verkozenen, zodat de nood om de basis en de armoede echt te kennen, nauwelijks nog aanwezig is. Er is een kloof aan 't

groeien tussen de basis en de regering/ parlementariërs. URCSA pleit voor meer directe verkiezingen, waardoor die kloof gedicht kan worden, en de verantwoording van de gekozenen ook meer noodzakelijk wordt.

Conclusie

De persverklaring toont hoe belangrijk de leiding zijn verantwoordelijkheid als kerk in de maatschappij ziet. De euforie over het einde van apartheid is voorbij, omdat ze nu inzien dat de economische machten er nog altijd zijn. *'Empire strikes again'*, hoewel met een vriendelijker gezicht, want nu zijn er ook mensen 'van ons' bij! Daarom die afsluitende oproep: Laat ons onze profetische stem niet doven, maar voor een waardig ZA en zijn volk blijven opkomen!

Namens de coördinatie Kerk en Wereld,
ds. Marc LOOS

De persverklaring werd opgesteld door het moderamen en de Executieve van URCSA Prof. S.T. Kgatla (voorzitter). De volledige verklaring is te lezen op <http://www.vgksa.org.za/press.asp>



Kerkmozaïek
Maandblad van de Verenigde Protestantse Kerk in België

Door omstandigheden, buiten de wil van de redactie om, ontving u Kerkmozaïek voor de tweede maal te laat. De redactie betreurt dit ten zeerste en zet alles in het werk opdat vanaf dit juninummer het maandblad opnieuw op tijd in uw brievenbus valt.

PROTESTANTSE OMROEP vzw

HUIS VAN HET PROTESTANTISME
Brogniezstraat 44, 1070 Brussel
vpkb.be



VRT, Zondag 27 juni 2010

Eén: 10.00

Canvas: 23.10

Vilvoorde: Kerk en Staat

Al 10 jaar heeft de kerk van Brussel Laken zich bij Vilvoorde aangesloten, vanwege de stadsvlucht en de ontvlaamsing van de hoofdstad.

Een spiksplinternieuwe locatie voor de kerk, in een oeroud Tuchthuis in een Vilvoordse toekomstdroom, is de reden er bij te zijn.

Met de professoren Rik Torfs en Eddy Van der Borgh, de burgemeester, de dominee en de abt, kaarten we heikele onderwerpen aan zoals Kerk en Staat, en in BHV natuurlijk ook de taal.

Pakkend is een getuigenis over de cellen in het akelige Tuchthuis .

Realisatie: David De Decker,
david@dddproductions.be
tel 0495 412 473

Productie: Antoinette Panhuis,
antoinette.panhuis@swing.be
tel 02 230 52 22

Studiefonds “Ik help een kind”

“Rwanda lijkt mij een mooi land, maar de mensen zijn wel allemaal arm en zielig”.

Dit is vaak het enige beeld dat mensen van Afrika hebben. We vergeten dan dat er mensen wonen, met wie je kunt lachen, werken, vrolijk zijn, een mindere dag hebben, vrouwen, die zich prachtig weten te kleden en jongeren vol zelfvertrouwen, die plezier maken, hun dromen hebben en vooruit willen... Met het project om de armste jongeren van onze partnerkerk in Rwanda financieel te steunen gedurende hun middelbare studies, wil het Studiefonds bijdragen tot het verhogen van het welzijn van jongeren. Dat zij kunnen opgroeien tot mensen, die hun eigen toekomst in handen kunnen nemen. Daarom zijn we erg blij en dankbaar dat we elk jaar weer kunnen rekenen op de steun van zo'n 170 donateurs uit de VPKB gemeenten in Vlaanderen en Wallonië. Het studiefonds zet zich al vanaf 1997, met hulp van velen, in voor betere kansen voor de toekomst van nu ongeveer 300 jongens en meisjes.

Streefbedrag 2010

Het streefbedrag voor 2010 is zoals vorig jaar vastgesteld op 38.000 €. We gaan ervan uit dat het opnieuw lukt om dit te halen door de bijdragen van gemeentelieden, die iets extra's willen geven naast hun bijdrage voor de zending. De teller stond medio mei op een bedrag van ruim 12.000 €, waarvoor onze hartelijke dank!

Bezoek aan de jongeren in Rwanda

Ds. Vincent Tonnon uit Luik en dhr. Jaap Houtman (Commissie Kerk en Wereld) gingen van 4 tot 14 mei 2010 op missie naar Rwanda. Zij bezochten er vele projecten: een pas gebouwd kerkgebouw, een watervoorziening, maar zij bezochten ook, samen met onze contactpersoon mw. Thérèse Gasenge, enkele jongeren op hun school of thuis. Zij zagen een land dat enorm in ontwikkeling is. Wie enkele jaren niet in de hoofdstad Kigali is geweest, weet niet wat hij/zij ziet: overal is er een enorme bouwactiviteit, de wegen zijn goed onderhouden, er zijn keurige perken en parken aangelegd. Wat de prijs hiervan voor de armste groep mensen is, is niet goed te overzien. Belangrijk is dat zij ook een dynamische, voluit missionaire, partnerkerk zagen, die met visie doet wat zij kan om met hulp van donoren uit Nederland, Zwitserland, Duitsland en onze VPKB, mensen uit hun armoede te halen en de kerk op te bouwen. Zij hoorden hoe onze partnerkerk de evangelisatie als de centrale missie van

de kerk ziet. Dit doet zij niet alleen door het Goede Nieuws van Jezus Christus te verkondigen maar ook door de leden van de Kerk te bemoedigen en te sterken door o.a. programma's van toerusting en vorming en met hun onderwijsprogramma. De Presbyteriaanse Kerk heeft de zorg voor 103 scholen voor basisonderwijs en voor 12 middelbare scholen! Geen geringe opdracht!

Uwingabire Odile bedankt donateurs



Eén van de meisjes, die uit het studiefonds gesteund wordt, schreef ons: “... ik woon in Muhanga in de regio Gitarama, dichtbij Kigali. Mijn vader is gestorven. Mijn familie bestaat uit vijf gezinsleden: mijn moeder, mijn jongere broers en zuster en ikzelf. Mijn moeder verbouwt voedsel op een klein stukje grond, maar omdat dit erg onvruchtbaar is, levert dat onvoldoende op. Ons leven is moeilijk. Zodra ik werk vind, hoop ik mijn moeder te kunnen helpen om de situatie van ons gezin te verbeteren. Ik ben in 2009 geslaagd voor het nationale examen, maar ik ben nog niet zeker of ik een beurs van de staat kan krijgen om mijn hogere studies te kunnen doen. Dankzij de steun van het studiefonds kon ik mijn humaniora halen. Ik dank de donateurs, die met hun goedheid mij hebben geholpen om uit de wanhoop en ellende te komen.”

(Uit het Nieuwsblad van het Studiefonds nr. 1, 03/2010).

Uw bijdragen kunt u storten op:
 Rek. nr. 125.9302045.30
 van Protestantse Solidariteit,
 Brogniezstraat 46,
 B-1070 Brussel
 o.v.v. ‘Ik help een kind’
 (Fiscaal attest vanaf 30 Euro)



Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid



Einde academisch jaar

In deze maand loopt het academisch jaar ten einde. Studenten zijn hard aan het werk voor de laatste examens, die zij deze maand nog doen. Docenten komen ook bij elkaar, niet alleen voor een deliberatievergadering waar de studieresultaten besproken worden, maar ook op een zogenaamde 'Didactische dag', waarop zij onder andere het programma evalueren en ook al weer vooruit kijken naar het studieprogramma van het volgende academiejaar.

Volgend academiejaar

In de loop van de zomer kunt u op de website van de Faculteit de nieuwe studiegids vinden en ook het collegerooster voor het eerste semester van het studiejaar 2010/2011. Mocht u belangstelling hebben voor de studie, als voltijdstudent, als deeltijdstudent of als vrij student dan kunt u contact opnemen met prof. Dorothea Erbele-Küster (e-mailadres: erbelekuster@protestafac.ac.be). Inschrijving voor de studie kan vanaf 17 augustus a.s. plaatsvinden bij de administratie van de Faculteit (mw. Anne Joué)

De Messias komt in mei

Op de weblog van professor Peter Tomson, die vanwege een studieverlof voor een paar maanden 'onze man in Jeruzalem' is, kunt u een prikkelend en uiterst interessante bijdrage lezen onder de titel 'De Messias komt in mei'. Het stuk is iets te lang voor een pagina in Kerkmozaïek, maar graag attenderen we erop. Ga naar: <http://pjtomson.blogspot.com> en u kunt de hele bijdrage lezen (en desgewenst ook nog andere). Heel concreet gaat het er over de verhouding tussen joden en christenen in Israël zelf. Leerzaam is het zeker om te lezen hoe het begrip 'messias' ook nu een rol speelt in het hedendaagse jodendom en wat de gevoelens van andere stromingen dan weer zijn. Een bezoek aan de weblog is u van harte aanbevolen!

Studiedagen

'De dood en de levenden', dat is het thema voor de studiedagen die nu al worden voorbereid en die gehouden worden op maandag 18 en dinsdag 19 oktober a.s. Een gevoelig thema dat vanuit verschillende theologische vakgebieden op twee aaneensluitende dagen in Kortenberg aan de orde zal komen. Niet alleen zullen er bijbels-theologische bijdragen zijn, maar evenzeer zal het belicht worden vanuit praktisch-theologische en systematisch-theologische invalshoeken. Studiedagen als deze worden elk jaar gehouden op een plek buiten de Faculteit om als studenten en docenten echt samen gericht te kunnen werken. Daarbij is er natuurlijk ook gelegenheid voor onderlinge gesprekken en ontmoetingen, terwijl bezinnende, meditatieve momenten niet ontbreken. Deze dagen staan ook altijd open voor predikanten en andere theologisch geïnteresseerden. Dat is ook de reden, waarom we nu alvast het thema en de data onder uw aandacht brengen. Nadere bijzonderheden over het programma en over de mogelijkheid van aanmelden volgen later wel op de website van de Faculteit, maar als u geïnteresseerd bent, kunt u de data in uw agenda misschien al vast leggen.

Informatie

- op de website <http://protestafac.ac.be>;
- bij de decaan, prof. Peter Tomson (02/527.03.08 of +31/878.767.957, pjtomson@evonet.be);
- bij de secretaresse, mw. Anne Joué (02/735.67.46, info@protestafac.ac.be).

En nu verder !

Op 20 maart jl. kwamen zo'n 150 leden van de VPKB bij elkaar voor een dag bezinning over het missionair karakter van onze kerk.

Op 7 mei 2011 (datum moet nog bevestigd worden) hopen we zeker een duizendtal bij elkaar te brengen voor een feestelijke Algemene Kerkvergadering (AKV) in Louvain-la-Neuve, rond hetzelfde thema. Een nieuw missionair elan voor de VPKB?



De bedoeling op termijn van wat we met een glimlach de *Miss' Day 2010* genoemd hebben klinkt door in de slagzin 'Een woord buiten de muren', ondersteund door een vers uit het Lukas-evangelie (24:48): 'Jullie zullen hiervan getuigenis afleggen'. Kerk-zijn kan zich niet beperken tot een onderonsje, een gezellig en gezapig samenzijn van (oudere?) mensen die eenzelfde belijdenis en een zeker type geloofservaringen met elkaar delen. Christenen zijn ertoe geroepen getuigen te zijn van de opgestane Christus, van het evangelie, van Gods bevrijdende genade. Dat veronderstelt dat je je tot anderen richt, die niet van zondag tot zondag binnen de vier muren van de kerk zitten. Dit valt echter niet altijd mee!

Zo werd 's namiddags vastgesteld in groepsgesprekken per regio. We ervaren heel wat hinderpalen. Van verschillende aard: kleinschaligheid, gebrek aan middelen, gebrek aan mensen. Maar ook: leven in een steeds meer gesecculariseerde en vooral materialistische maatschappij. En nog: gebrek aan doortastende visie en motivatie, bezwaren tegen bepaalde methodes en moeite met andere, aarzelingen over wat mensen vandaag aanspreekt, wat zij nodig heb-

ben, wat zij van ons als gelovigen verwachten... Het was belangrijk dat deze – en vele andere – moeilijkheden minstens met elkaar in alle eerlijkheid konden genoemd worden.

De onmiddellijke bedoeling van de dag was natuurlijk niet om bij deze remmingen te blijven, maar om ze te overstijgen. Dat gebeurde op drie, of zelfs vier manieren: door inspirerende toespraken, door het ontdekken van bestaande dynamische initiatieven, en door een afsluitend panelgesprek. Met als kostbare bonus alle losse gesprekken tussendoor, gelegenheid om

tal van ideeën en gevoelens uit te wisselen. Vanuit preken en studies van Johannes Calvijn over Deuteronomium, Jesaja en 1 Samuel, toonde de eerste hoofdspreker (Ds. Andrew Buckler, *Eglise réformée de France*) hoe de kerk, net zoals het volk van God in het eerste testament, door hem niet alleen als een solidaire en biddende, maar ook als een missionaire, een naar buiten communicerende gemeenschap werd opgevat. Dhr. Simon Drost, adviseur van de *Protestantse Kerk in Nederland*) confronteerde ons met de vraag hoe wij denken dat de anderen – de buitenstaanders – over ons denken. Onontbeerlijk voor een goede communicatie. En ook onmisbaar om na te denken over de manier waarop wij het horen bij de kerk opvatten. Sociologisch onderzoek kan ons daarbij soms dwingen tot diepgaande herzieningen: de traditionele modellen zullen in de komende tijd zeker niet voor iedereen pertinent zijn of blijven.

Boeiend en stimulerend werd ook de exploratie, 's morgens via 10 workshops en 's namiddags door 5 'open vensters', van wat in de VPKB (in beide taalgroepen) daadwerkelijk gebeurt. Hier bleek

Een Woord buiten

Kerkdiensten voor burens en vrienden
Spirituïeliteit
Nieuwe groeivormen
Concerten
Diensten
Open huis
Bijbelle
de muren
Nieuwe stijl

Protestantse Kerk Brussel
Nieuw-Groenmarkt 8
1000 Brussel

2010
De Verenigde Protestantse in België gaat bij zichzelf te rade!
Kerk voor onszelf of voor anderen?
Hoe bereiken we de mensen van vandaag?
De opdracht die we van Christus gekregen hebben, vervullen?
Ideeëring: met elkaar praten en vanuit gaan!

Programma
09.00u. Welkom
09.30u. Intro en korte mediatie
09.45u. Pleaan: Andy Backler en Simon Drost
11.00u. Praize
11.20u. Workshops
12.30u. Bring your bread mee met soep
13.30u. Pleaan: open vertiers
14.00u. Workshop per taalgemeenschap: hoe zien we de toekomst?
15.30u. Rondgang
16.30u. Stedelijke
17.00u. Baking en coffee for the road

Zaterdag 20 maart
2010 van 9 tot 17u.

Lucas 24 : 48
Julie zullen hiervan getuigen
nflagen

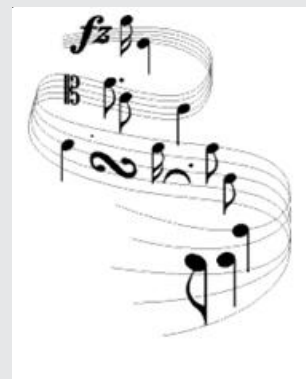
Info en voorinschrijvingen: www.akk.be
Contact: j.l.henri@akk.be / 073/32.46.00 Workshops: opdracht@akk.be 065/66.79.67
Groep wederkerigheid: unprobel@skynet.be

hoe een breed palet aan initiatieven opleeft op verschillende plaatsen: kinderwerk, buurtwerk, schoolbegeleiding; creatieve vormen van getuigenis, gemeentestichting, kunstzinnige samenkomsten; gespreksgroepen, open deuren, diensten die speciaal gericht zijn op burens en vrienden, opvang van migranten en hulp bij integratie... getuigenis en communicatie in vele vormen, al naargelang de plaatselijke mogelijkheden qua middelen (infrastructuur, ligging) en mensen. Getuigenis in woord en daad, door vele handen gedragen. De tijd dat "missionair" begrepen werd als het sturen van westerse zendelingen naar derde wereldlanden, waarbij het kerklid vooral als donateur aangesproken werd, is al geruime tijd voorbij. Missionair betekent (opnieuw!): het samen, als kerk, als gemeenschap, opnemen van de taken die door Christus aan zijn discipelen werden toevertrouwd. Daarbij hoort zeker verkondiging en gesproken getuigenis, maar ook dialoog, dienstbetoon, hulpverlening, geestelijke hulp in brede zin, enz. Onderlinge bemoediging en het uitwisselen van ideeën waren de twee grote doelstellingen van deze dag. Uit evaluaties en reacties blijkt dat dit voor velen het geval is geweest. Maar uiteraard dient zo'n samentreffen niet louter om een leuke dag met elkaar door te brengen. De bedoeling is dat de ideeën en de verlangens die door deze uitwisselingen tot stand komen uiteindelijk in actie omgezet worden.

De komende AKV, met hopelijk enkele tussenstappen in de districten, zou de gelegenheid moeten bieden om de opgekomen gedachten en verlangens te voeden en vastere vorm te geven. Paulus, de apostel, zei: *'Wat ons drijft is de liefde van Christus'* (2 Kor. 5:14). Dit kunnen we zeker van elkaar, onder leden van eenzelfde kerk onderschrijven: ons eerste, opperste, sterkste motief is de liefde van God voor ons, mensen. Daaruit vloeit automatisch een tweede motivatie: de liefdevolle bezorgdheid voor onze naaste. Aan die liefde, die door de Geest in onze harten is uitgegoten (Rom. 5:5), gestalte mogen geven, dat is ons groot voorrecht! En onze roeping. Daarom willen we er verder aan bouwen. Laat dan deze kleine nasmaak van de *Miss' Day 2010* een voorbeeld worden van wat we, elkaar ondersteunend, verder zullen uitbouwen!

Ds. Jean-Claude THIENPONT, predikant te *Ixelles* en docent Liturgiek en hymnologie aan de UFG Franstalige sectie.

"LAUS DEO" zoekt koorleider



Wij zijn slechts een handvol mensen, die dolgraag zingt en wij zoeken een deskundige muzikale leider (m/v).

Wij zingen graag uit het Liedboek der Kerken en uit Johannes de Heer, maar we staan ook open voor nieuwe versies en andere liederen. Er wordt één- en tweestemmig gezongen.

We oefenen eens in de week in Roeselare of in Mene, tot nu toe is dat steeds op donderdagavond geweest.

Als je een hart hebt voor het koor, neem dan contact op met:

Frieda Van Hal
Jules Lagaelaan 10
8800 Roeselare
Tel. 051/25.24.29
friedavanhal@skynet.be

Zingen en bidden in huis en kerk

Er is een nieuw liedboek op komst. En het heeft ook al een naam: "LIEDBOEK - zingen en bidden in huis en kerk". Veel is er sinds de verschijning van het vorige Liedboek in 1973 immers veranderd. Bijvoorbeeld de plaats van kerk en geloof in de samenleving. Of de veelkleurigheid van de kerk. Maar ook de wijze van liturgie vieren en de ontwikkeling van muziek en taal. Het is niet te veel gezegd: de Kerk snakt in 2010 naar nieuwe adem en nieuwe inspiratie! De samenstelling van een nieuw liedboek is een unieke gelegenheid dit verlangen vorm te geven. Bij een kerk van mensen van deze tijd past immers een eigentijdse liedbundel.

In 2007 besloot de synode van de Protestantse Kerk in Nederland het project in gang te trekken. De VPKB volgde met enige vertraging, maar stapte uiteindelijk in 2009 in het voorbereidings-traject. Twee mensen waren onmiddellijk tot actieve medewerking bereid. Ondertussen ging de synodale raad ook op zoek naar een supervisor. Die fungeert feitelijk als representant van de toekomstige gebruikers. Hij voorziet de (deel)resultaten van het redactionele werk van commentaar. Op basis hiervan kan de redactie dan zo nodig haar besluiten bijstellen.



Wie tijd en zin heeft kan voor een eerste kennismaking alvast op zaterdag 5 juni 2010 in Utrecht terecht. Dit jaar is het thema van deze kerklied dag *Op adem komen*. Op adem komen is namelijk wat mens en kerk in deze tijd nodig hebben. Zingend geloven, Gods adem in en uit.

Anders bekeken, liefde voor de vreemdeling



Op **zondag 20 juni 2010** organiseren het Vlaams Bijbelgenootschap (VBG) en Gave Veste voor de tweede maal een *Vluchtelingen Gebedszondag* in Vlaanderen.

Op deze dag zal er in kerken over de hele wereld gebeden worden voor vluchtelingen wereldwijd. De Verenigde Naties heeft sinds 2001 de voorlaatste zaterdag in juni uitgeroepen tot een jaarlijkse wereldvluchtelingendag.

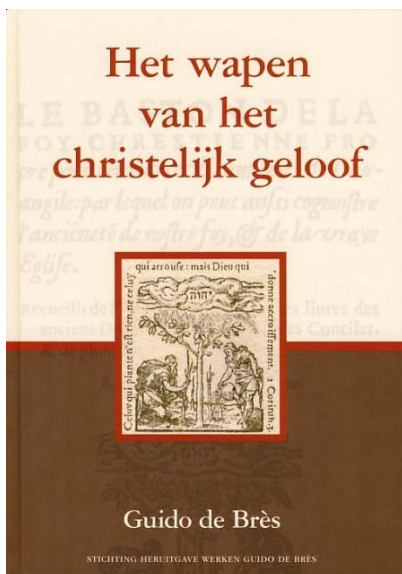
Het thema dit jaar is: "*Anders bekeken, liefde voor de vreemdeling*".

Een woordje uitleg: Vaak vinden we het moeilijk om vreemdelingen lief te hebben, ze zijn zo anders, hun cultuur is zo anders. 'Anders bekeken' is kijken vanuit een nieuw gezichtspunt, met een nieuwe bril, zo je wilt. Discriminatie van vreemdelingen is een wijd verspreid probleem. De 'andere kant van de medaille' is open staan voor hun noden, zorgen en angsten.

Van Jezus Christus hebben we geleerd om *anders* te kijken. Hij heeft ons verteld en getoond dat we *anders* in het leven kunnen staan. Welke kant kiezen wij? Daar willen we tijdens de gebedszondag over nadenken en bidden.

Vanaf half mei staat relevante gebedsinformatie en gratis materiaal op de website van het Vlaams Bijbelgenootschap: www.bijbelvlaanderen.be en de site van Gave Veste: www.gaveveste.be

Stichting Heruitgave Werken Guido de Brès



De in 2007 opgerichte *Stichting Heruitgave Werken Guido de Brès* heeft zich tot doel gesteld om onbekende werken van de Zuid-Nederlandse reformator te laten vertalen en opnieuw uit te geven in het Nederlands. Het eerste product is diens *Le baston de la foy chrestienne* (de staf van het christelijk geloof), een toentertijd zeer populair boekje, in 1555 clandestien gedrukt door... jawel,

Christophe Plantin, in Antwerpen. Guido de Brès (1522-1567), die wij vooral kennen van de *Nederlandse Geloofsbelijdenis* of *Confessio Belgica* die hij in 1561 over de kasteelmuur in Doornik wierp om de landvoogdes te overtuigen van de goede christelijke bedoelingen van de protestanten, wilde volgens de uitgevers met dit boekje zijn tijdgenoten wapenen "met theologische waarheden om de strijd aan te binden met de vijanden van het Evangelie". De stichting verkoos de titel dan ook krijgslustiger te vertalen: "het *wapen* van het christelijk geloof". Dat is veelzeggend, vooral omdat de stichting van mening is dat De Brès' werken niet om historische redenen moeten worden vertaald, maar vanwege hun actualiteit, *ergo* om "te strijden tegen de hedendaagse vijanden van het Evangelie".

Als u zich realiseert dat in deze uitgave de godsnaam met drie e's wordt geschreven, dan weet u vanuit welke hoek de wind waait.

Bestellen kan bij st.gdb@klikSAFE.nl

DW

Algemene Kerkvergadering (AKV)

Het districtsbestuur van West-Henegouwen heeft gevraagd om in 2015 de AKV te kunnen organiseren. In het kader van *Mons Culturele Hoofdstad* worden er dat jaar ook veel festiviteiten in en rond deze stad georganiseerd. De synodale raad heeft dit voorstel in dank aanvaard en zal het voorleggen op de komende synodevergadering.

Franstalig Brabant neemt de eerstvolgende Algemene Kerkvergadering (2011) voor zijn rekening neemt.

Wat betreft de Algemene Kerkvergadering 2013 zou normaal gezien het district Oost- en West-Vlaanderen aan de beurt zijn om deze te organiseren.

Humor in de Kerk

Twee priesters lopen over het Sint-Pietersplein.



Zegt de een tegen de ander: "Zullen wij het nog meemaken dat het celibaat wordt afgeschaft."

Zegt de ander: "Wij niet, maar onze kinderen wel."

Protestantse Radio- & TV-uitzendingen

Programma-informatie

juni/juli 2010



Radio:

VRT/Radio 1

op woensdag omstreeks 20.04u.

Productie Frank MARIVOET

9 juni Mens voor de mensen zijn :
In verzoening treden

23 juni Navolging (Lucas 9 : 18-14)
ds. A.R. Beukenhorst

30 juni Navolging (Lucas 9 : 51-62)
ds. A.R. Beukenhorst

7 juli Mens voor de mensen zijn :
(19.05u.) wie is mijn naaste ?



Televisie:

op zondag op TV "één" om 9.00u. en op "canvas"
na 23u. - productie Antoinette PANHUIS

27 juni Een reportage over de nieuwe
protestantse kerk in Vilvoorde

Contact: Frank Marivoet
Celestijnenlaan 7/21
3001 Heverlee

Website: <http://www.vpkb.be/pro>



Verenigde Protestantse
Kerk in België
vpkb.be

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

Dr. Guy Liagre

Redactieteam

Bea Baetens
ds. Edwin Delen
ds. Ernst Veen
dr. Dick Wursten

Redactieadres:

Brognezstraat 44 - 1070 Brussel
tel.: +32-(0)2-511 44 71
fax.: +32-(0)2-510 61 74
E-mail: kerkmozaiek@vpkb.be

Website :

<http://www.vpkb.be>

Prijzen Kerkmozaïek

- Individueel abonnement: 15,00 euro
- Groepsabonnement: 12,50 euro
(vanaf minimum 5 exemplaren naar
éénzelfde adres)
- Steunabonnement: 20,00 euro

Storten

kan op rekeningnummer 068-0715800-64 van de
Verenigde Protestantse Kerk in België,
Brognezstraat 44 - 1070 Brussel.

IBAN BE29 0680 7158 0064
BIC GKCCBEBB

De redactie behoudt zich het recht voor om bepaalde artikelen niet te publiceren, indien nodig in te korten en/of redactioneel te bewerken. Zij is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de artikelen en slechts ten dele voor de stijl. Organisaties en tijdschriften, niet behorend tot de VPKB, die artikelen uit het maandblad Kerkmozaïek geheel of gedeeltelijk wensen over te nemen of te bewerken, dienen dit schriftelijk aan te vragen op het redactieadres.

Sluitingsdatum volgende Kerkmozaïek :

16 juni 2010.